

Duitsland in 2021: Einde tijdperk-Merkel

Vooruitblik

[Achtergrond](#) - 7 januari 2021 - Auteurs: Lynn Stroo, Marja Verburg

Duitsland staat aan het begin van een spannend jaar. Na 16 jaar zwaait Angela Merkel af als kanselier. In 'Superwahljahr' 2021 zijn de ogen vooral gericht op de Bondsdagverkiezingen in september, maar er staan ook zes deelstaatverkiezingen op het programma, die voor veel politiek spektakel kunnen zorgen. De coronapandemie zal zijn stempel ook op dit jaar drukken, wat vooruitkijken nog lastiger maakt dan het toch al is. Maar toch: een vooruitblik.

Corona-pandemie

Duitsland zit midden in de [zwaarste lockdown](#) sinds het begin van de coronacrisis, met hoge besmettingscijfers, veel doden en strenge reis- en contactbeperkingen. Niet-essentiële winkels, scholen, kappers, horeca, theaters en musea zijn gesloten. Maar hoop gloort nu het vaccineren is begonnen.

Het [Duitse vaccinatieprogramma](#) is eind december 2020 van start gegaan. De komende periode zullen bewoners en medewerkers van verpleeghuizen, 80-plussers en personeel in de ambulante zorg, op de IC's, bij de spoedeisende hulp en op de ambulances worden ingeënt. Daarna volgen andere groepen. Het Duitse [ministerie voor Gezondheid](#) gaat ervan uit dat in de zomer iedereen die wil, kan zijn ingeënt. Dan worden verdergaande versoepelingen mogelijk. Tot die tijd blijft veel onzeker, bijvoorbeeld voor de horeca en de cultuursector, maar ook voor reizen over de grens.

Superwahljahr

Politiek staat 2021 in Duitsland in het teken van de Bondsdagverkiezingen op 26 september. Daarna zwaait Merkel na 16 jaar kanselierschap af. De grote vraag is wie haar gaat opvolgen. De CDU heeft nog niet besloten wie de lijsttrekker wordt - de partij kiest in januari eerst een voorzitter. Het is niet zeker dat die ook de kanselierskandidaat wordt, daar wil de partij later over beslissen. Mogelijk zorgen de vele [deelstaatverkiezingen](#) dit jaar nog voor verrassingen, waar de CDU op zou kunnen inspelen.

In zes van de zestien deelstaten gaan de kiezers naar de stembus. Op 14 maart trappen [Baden-Württemberg](#) en [Rijnland-Palts](#) het *Superwahljahr* af. In de belangrijke Zuid-Duitse deelstaat Baden-Württemberg regeren de Groenen met de CDU. In Rijnland-Palts hoopt de SPD de grootste te blijven. Op 25 april volgt waarschijnlijk de Oost-Duitse deelstaat [Thüringen](#). Daar werd de rechts-nationalistische AfD in 2019 de tweede partij, waarna de premiersverkiezing uitliep op een [debacle](#). Nu regeert een minderheidscoalitie, maar de partijen hebben afgesproken in 2021 nieuwe verkiezingen te organiseren. Vanwege de coronapandemie worden die mogelijk naar het najaar verplaatst. *Update 14-1-2021: de deelstaatverkiezingen in Thüringen [worden inderdaad verplaatst](#) naar het najaar. Waarschijnlijk vinden ze tegelijk met de Bondsdagverkiezingen plaats op 26 september.*

Op 6 juni zijn er verkiezingen in [Saksen-Anhalt](#). Ook daar is de AfD de tweede partij. De CDU, de SPD en de Groenen regeren er met elkaar. Op 26 september sluiten de inwoners van [Berlijn](#) en [Mecklenburg-Voorpommeren](#) de serie deelstaatverkiezingen af.

In de Bondsdag is de Alternative für Deutschland [sinds 2017](#) de grootste oppositiepartij. Voor velen kwam dat als een schok: een rechts-nationalistische partij in het Duitse parlement, als derde partij nog wel. In de [peilingen](#) staat de AfD nu op de vierde plek. Steady bovenaan staat de CDU/CSU, gevolgd door de Groenen, die deze tweede plaats al lange tijd bezetten. Met een paar procent verschil is de SPD, met minister van Financiën Olaf Scholz als lijsttrekker, de derde partij in de peilingen.

Dat na 26 september opnieuw een CDU-kanselier het land regeert, ligt voor de hand. Maar de vraag is met welke coalitiepartner. Vier jaar geleden probeerden CDU/CSU, Groenen en FDP een coalitie te vormen, maar dat [mislukte](#). Daardoor waren CDU/CSU en SPD wederom [tot elkaar veroordeeld](#). Velen, niet in de laatste plaats de christen- en sociaaldemocraten zelf, hopen dat het dit keer anders loopt. Mogelijk is ook dat de andere partijen proberen een coalitie te vormen zonder de CDU/CSU. Dan zou Duitsland met Annalena Baerbock of Robert Habeck zomaar een kanselier van de Groenen kunnen krijgen.

Extra veel Beethoven

Het zou groots worden gevierd in 2020, de 250ste verjaardag van Ludwig van Beethoven, een van de meest gespeelde componisten aller tijden. Maar het coronavirus zette een streep door veel feestelijkheden. Omdat slechts een deel van de 300 geplande activiteiten kon doorgaan, is het gedenkjaar met [250 dagen verlengd](#), tot 21 september 2021. Artiesten en organisaties krijgen zo alsnog een kans hun geannuleerde concerten en projecten uit te voeren. Bekroning op het extra [Beethovenjaar](#) moet het Beethovenfest in zijn geboorteplaats Bonn worden, van 20 augustus tot 10 september.

Geen carnaval

In januari en februari dit keer geen optochten, muziek en verklede mensen: alle grotere carnavalsvieringen, het straatcarnaval en de optochten gaan niet door. Een carnavalsviering in Heinsberg, vlakbij de Nederlandse grens, veroorzaakte in februari 2020 de [eerste grote corona-uitbraak](#) in Duitsland.

Oktoberfest?

Of het traditionele Oktoberfest in München kan doorgaan, is nog onzeker. De organisatie neemt daarover op zijn vroegst in juni een besluit, meldt de Beierse [nieuwssite BR24](#). Wel heeft de burgemeester van München Dieter Reiter (SPD) al gezegd dat er geen afgeslankte versie van het volksfeest zal komen. De ervaring heeft volgens hem geleerd dat mensen de afstandsregels niet meer goed hanteren als ze alcohol drinken. Ook kan een uitgeklede variant het imago van het Oktoberfest permanent schaden, aldus de burgemeester. Afwachten dus.

150 jaar Duitsland

Duitsland staat dit jaar stil bij een aantal grote en minder grote historische gebeurtenissen. Op 18 januari is het 150 jaar geleden dat Duitsland in één rijk werd: koning Wilhelm I van Pruisen werd in 1871 [tot Duitse keizer uitgeroepen](#) in de Spiegelzaal van het paleis van Versailles, nadat de oorlog met Frankrijk was gewonnen. Het door Otto von Bismarck gewenste Keizerrijk, één Duitsland onder Pruisische leiding, was een feit. Een aantal Duitse historici en studenten zetten voor dit historische jubileum het Twitter-project '[Heute vor 150 Jahren](#)' op. Ze tweeten 'live' over de [gebeurtenissen in 1870/1871](#).

Kneipp-jaar

Op 17 mei 1821, 200 jaar geleden, werd de Beierse pastoor Sebastian Kneipp geboren, één van de grondleggers van de natuurgeneeskunde. Daarom is 2021

ook het [Kneipp-jaar](#). “De natuur is de beste apotheek”, vond Kneipp. Met water, beweging, voeding en medicinale planten kunnen mensen volgens hem hun immuunsysteem versterken. Er staan tal van evenementen gepland, voornamelijk in het Beierse Bad Wörishofen, waar de natuurgenezer een groot deel van zijn leven woonde. Ook verschijnt er een [Kneipp-jubileummunt](#).

60 jaar ‘Mauerbau’

Op 13 augustus is het precies 60 jaar geleden dat het DDR-regime een Muur dwars door Berlijn liet bouwen. Daarmee werd in 1961 de enige opening in de grens tussen Oost- en West-Duitsland hermetisch afgesloten. Het betekende ook dat Oost- en West-Berlijn definitief van elkaar waren gescheiden. Jaarlijks wordt de [bouw van de Muur](#) in Berlijn herdacht bij het [monument in de Bernauer Strasse](#). Deze zomer

verschijnt ‘[3 ½ Stunden](#)’, een film ter gelegenheid van ‘60 Jahre Mauerbau’.

Bundesverfassungsgericht 70 jaar

Het Duitse Constitutioneel Hof, het [Bundesverfassungsgericht](#), viert op 28 september 2021 zijn 70ste verjaardag. De hoogste Duitse rechtbank waakt sinds 1951 over de naleving van de grondwet. Iedereen die meent in zijn grondrechten te zijn aangetast, kan een klacht indienen bij de rechters in de rode toga’s in Karlsruhe. Nederland heeft zo’n grondwettelijk hof niet. Een opvallende uitspraak vorig jaar betrof de [euthanasiewet](#), die nu moet worden herzien. Dit jaar buigt het Hof zich over de langstlepende kwestie van de [hoogte van de omroepbijdrage](#).

Merkel, Willem-Alexander en Máxima

Reikhalzend werd in 2020 uitgekeken naar het [bezoek van kanselier Merkel](#) aan Den Haag. Daar zou ze de 5-mei-lezing houden. Een maand later stond een [staatsbezoek](#) van koning Willem-Alexander en koningin Máxima aan Duitsland op het programma. Beide gingen door de coronacrisis niet door. Mogelijk worden de bezoeken dit jaar ingehaald.

Sport

In juni en juli staat vooralsnog het [uitgestelde EK voetbal](#) op het programma, waarin de Duitse *Mannschaft* zich door een zware poule moet worstelen om de finale te kunnen halen. Ze spelen onder meer tegen regerend Europees kampioen Portugal en wereldkampioen Frankrijk. Het toernooi vindt plaats in twaalf Europese landen, In de Allianz Arena in München worden drie groepsduels en een kwartfinale gespeeld. Duitsland veroverde eerder in 1972, 1980 en 1996 de

Europese titel.

Ook de Olympische Zomerspelen zijn doorgeschoven naar 2021. Als alles doorgaat, reist een Duitse delegatie atleten af naar Japan. In Tokio moeten de Spelen tussen van 23 juli en 8 augustus plaatsvinden. Bij de laatste Zomerspelen in 2016 eindigde Duitsland met 42 medailles in het eindklassement op de vijfde plaats.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/41699/duitsland-in-2021-einde-tijdperk-merkel>